

احساس شد و این سال را بانک مرکزی به عنوان سال پایه انتخاب کرد.

مقدمه

سابقه بررسی قیمت‌ها و محاسبه شاخص‌های ذی‌ربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می‌گیرد، به شرح زیر است:

الف) شاخص قیمت عمده فروشی کالاها و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی^۱ و شاخص قیمت عمده‌فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص قیمت عمده‌فروشی کالاها مورد تجدیدنظر قرار گرفت و با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخص‌های مذکور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران، با توجه به تغییرات قابل ملاحظه در الگوی مصرف خانوارها و ترکیب هزینه آن‌ها، سال ۱۳۴۸ را سال پایه قرار داد و تجدیدنظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص قیمت عمده‌فروشی کالاها به عمل آورد. در سال ۱۳۵۳ تحولاتی در اوضاع اقتصادی کشور پدید آمد و سال مذکور به عنوان سال

پایه در نظر گرفته شد. بر همین اساس، محاسبه شاخص‌های فوق، برای سومین بار مورد تجدیدنظر قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخص‌های مذکور به عمل آمد.

در سال ۱۳۶۹، با پایان یافتن جنگ تحمیلی و تغییر شرایط اقتصادی، ضرورت تجدیدنظر در سال پایه

بانک مرکزی در سال ۱۳۷۸، سال پایه را برای "شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. همچنین این شاخص از سال ۱۳۸۵ براساس سال پایه ۱۳۸۳ محاسبه و ارائه شده است. لازم به ذکر است از سال ۱۳۸۱ محاسبه این شاخص در دفتر "شاخص قیمت‌ها"ی مرکز آمار ایران آغاز شد و از سال ۱۳۹۰ مقرر شد اطلاعات این شاخص در سالنامه آماری کشور براساس سال پایه ۱۳۸۱ ارائه شود. شایان ذکر است در سال ۱۳۹۱ اطلاعات این شاخص براساس سال پایه ۱۳۹۰ توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه آماری کشور قرار گرفت.

ب) شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، مرکز آمار ایران برای اولین بار، طرح آمارگیری از قیمت خرده‌فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا در آورد و از آن زمان تا مهرماه ۱۳۵۷، نتایج حاصل از آمارگیری‌های مذکور را همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه، منتشر می‌کرد.

پس از آن، نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ طرح آمارگیری فوق، به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص قیمت خرده‌فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی، براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می‌شد. همچنین در سال ۱۳۷۶، سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه انتخاب و آمارهای مورد نظر برای سال‌های ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۳، به تفکیک استان‌ها و کل کشور تهیه و منتشر شده است. از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه بوده است. در حال حاضر براساس آخرین تجدیدنظر سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه قرار گرفته است.

^۱ منظور از "شاخص هزینه زندگی"، "شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی" است.

تعاریف مفاهیم

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معین و ثابتی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نامیده می‌شود.

طبقه‌بندی در گروه‌های کالاها و خدمات: طبقه‌بندی کالاها و خدمات در شاخص‌های قیمت، براساس ماهیت آن‌ها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است، ولی مبنای کلی، طبقه‌بندی پیشنهادی سازمان ملل (COICOP)^۲ برای کالاها و خدمات مصرفی، SITC^۳ برای عمده‌فروشی) می‌باشد که بنابر ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه‌بندی‌ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می‌شود که هر یک از آن‌ها چندین زیرگروه دارد. گروه‌های بزرگ را گروه‌های اصلی و زیر گروه‌های آن‌ها را گروه‌های فرعی کالاها و خدمات می‌نامند.

در ضمن، گروه‌های کالاها و خدمات برحسب نیاز براساس گروه‌های اختصاصی نیز طبقه‌بندی می‌شوند.

سال پایه: سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص، نسبت به آن سنجیده می‌شود و عدد شاخص در آن سال برابر ۱۰۰ است.

ضریب اهمیت: سهم هر کالا یا خدمت را در مجموعه کالاها و خدمات مشمول شاخص، ضریب اهمیت می‌گویند. در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، سهم هر کالا یا خدمت، نسبت هزینه پرداختی خانوار، برای آن کالا یا خدمت به کل هزینه خانوار می‌باشد. در شاخص قیمت عمده‌فروشی، سهم هر کالا، ارزش فروش عمده‌فروشی کالا به کل ارزش عمده‌فروشی کالاها می‌باشد.

نقاط شهری: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

نقاط روستایی: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

گزیده اطلاعات

شاخص کل بها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۳، به رقم ۱۸۳.۷ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسید است. در سال فوق شاخص بهای گروه خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات برابر ۲۱۱.۲ بوده است. در سال ۱۳۹۳ کل شاخص بهای کالا و خدمات روستایی (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) برابر ۱۹۰.۵ و شاخص خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات برابر ۱۹۶.۶ می‌باشد.

^۲ طبقه‌بندی مصرف فردی بر حسب هدف (Classification of Individual Consumption According Purpose: COICOP)

^۳ Standard International Trade Classification: SITC (طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تجارت)

Calssification: SITC)

۲۲-۱- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۹۰)

درصد تغییر سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	های کالا و خدمات
۱۰/۸	۱۸۳/۷	۱۶۵/۸	۱۲۷	۱۰۰	شاخص کل.....
					گروه های اصلی و منتخب فرعی.....
۸/۱	۲۱۱/۲	۱۹۵/۳	۱۳۷/۹	۱۰۰	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
۸/۲	۲۱۱	۱۹۵	۱۳۷/۷	۱۰۰	خوراکی ها و آشامیدنی ها.....
۸	۲۰۹/۲	۱۹۳/۶	۱۳۷/۳	۱۰۰	خوراکی ها.....
۱۴	۱۹۷/۶	۱۷۳/۳	۱۲۹/۸	۱۰۰	غلات و نان.....
۳/۸	۱۷۶/۸	۱۷۰/۴	۱۳۳/۱	۱۰۰	گوشت قرمز، سفید و فرآورده های آن.....
۲/۷	۱۷۴	۱۶۹/۵	۱۳۲	۱۰۰	گوشت قرمز و ماکیان.....
۱۴	۲۰۴/۱	۱۷۹/۱	۱۴۳/۳	۱۰۰	ماهی ها و صدف داران.....
۹/۶	۱۹۵	۱۷۷/۹	۱۳۸/۹	۱۰۰	لبنیات و تخم مرغ.....
۸/۷	۲۳۱/۸	۲۱۳/۲	۱۴۶/۲	۱۰۰	روغن ها و چربی ها.....
۱۱/۸	۲۴۲	۲۱۶/۴	۱۳۴/۹	۱۰۰	میوه ها و خشکبار.....
۱/۷	۳۱۱/۲	۳۰۵/۹	۱۷۴	۱۰۰	سبزی، حبوبات.....
۱۰/۶	۱۸۹/۳	۱۷۱/۱	۱۲۷/۲	۱۰۰	قند، شکر و شیرینی ها.....
۱۴/۴	۱۹۲/۵	۱۶۸/۲	۱۲۲/۷	۱۰۰	دوبه و چاشنی ها.....
۹/۸	۲۳۹/۱	۲۱۷/۷	۱۴۴	۱۰۰	بای و سایر آشامیدنی ها (غیر الکلی).....
۴/۵	۲۳۶/۲	۲۲۶/۱	۱۶۲/۴	۱۰۰	دخانیات.....

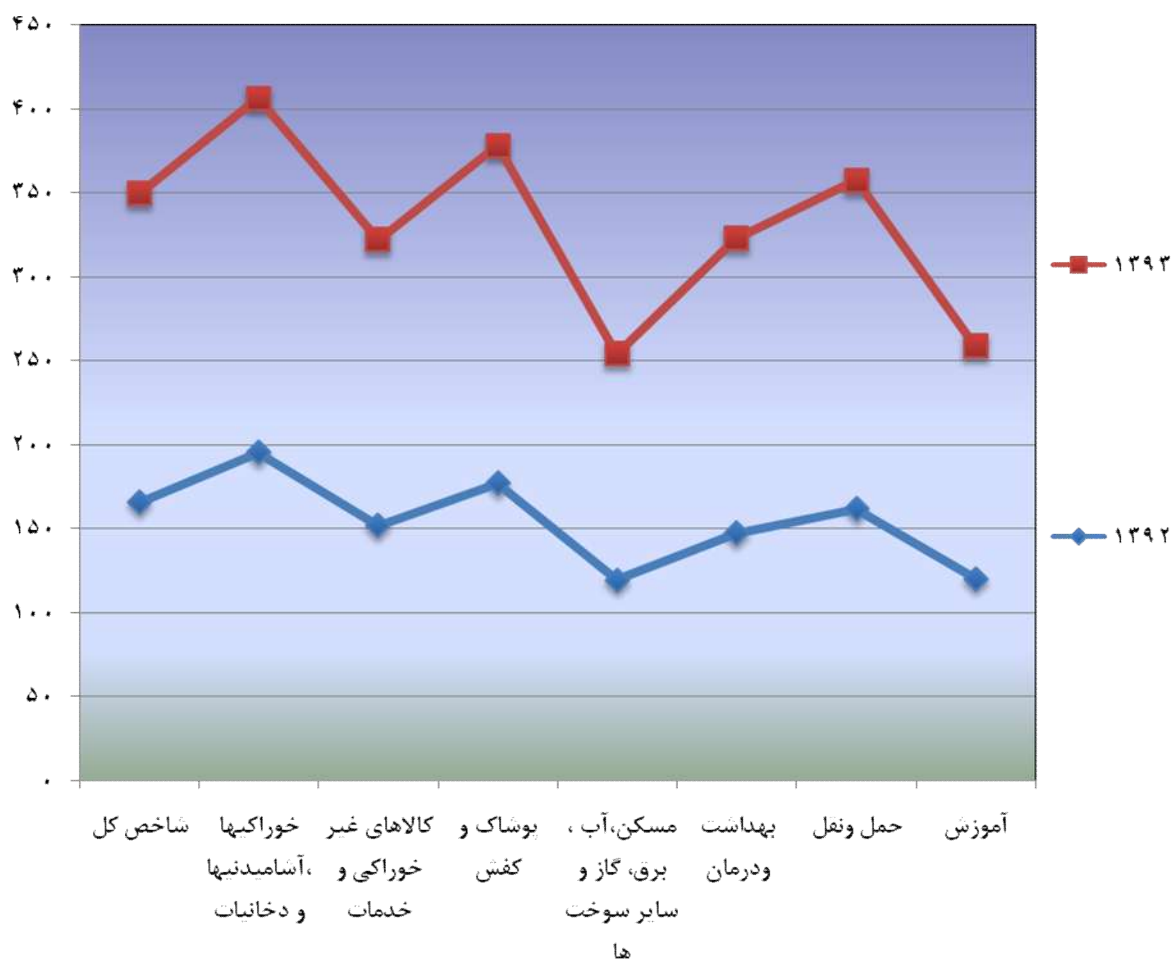

۲۲-۱- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰) دنباله

گروه های کالا و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	درصد تغییر سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲
دخانیات.....	۱۰۰	۱۶۲/۴	۲۲۶/۱	۲۳۶/۲	۴/۵
کالاهای غیر خوراکی و خدمات.....	۱۰۰	۱۲۱/۸	۱۵۱/۷	۱۷۰/۵	۱۲/۴
پوشاک و کفش.....	۱۰۰	۱۳۰/۲	۱۷۷/۲	۲۰۱/۱	۱۳/۵
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۱۰۰	۱۰۷/۸	۱۱۹/۶	۱۳۴/۶	۱۲/۵
مسکن	۱۰۰	۱۱۰/۴	۱۲۴/۸	۱۳۹/۱	۱۱/۴
اجاره.....	۱۰۰	۱۱۰/۲	۱۲۴/۸	۱۳۸/۸	۱۱/۲
نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....	۱۰۰	۱۱۴/۶	۱۲۶/۱	۱۴۳/۳	۱۳/۶
آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۱۰۰	۹۹/۲	۱۰۲/۲	۱۱۹/۹	۱۷/۳
مبلمان، لوازم خانگی و تعمیر و نگهداری آن ها.....	۱۰۰	۱۳۲/۸	۱۸۶/۴	۲۰۰/۶	۷/۶
بهداشت و درمان.....	۱۰۰	۱۱۴/۳	۱۴۷/۳	۱۷۵/۴	۱۹
حمل و نقل.....	۱۰۰	۱۲۱/۲	۱۶۲	۱۹۵/۶	۲۰/۷
ارتباطات.....	۱۰۰	۱۰۴	۱۱۱/۵	۱۱۳/۹	۲
تفریح و فرهنگ.....	۱۰۰	۱۲۲/۴	۱۵۰/۹	۱۶۹/۵	۱۲/۳
آموزش.....	۱۰۰	۱۰۷/۱	۱۲۰/۳	۱۳۸/۶	۱۵/۲
هتل و رستوران.....	۱۰۰	۱۲۲/۴	۱۴۹/۳	۱۵۹/۸	۷
کالاها و خدمات متفرقه.....	۱۰۰	۱۵۵/۷	۱۸۲	۱۸۶/۶	۲/۵
گروه های اختصاصی:.....					
کالاها.....	۱۰۰	۱۳۴/۲	۱۸۲/۲	۲۰۰/۵	۱۰
خدمات.....	۱۰۰	۱۱۲/۷	۱۳۲/۸	۱۴۹/۹	۱۲/۹
شاخص کل ^(۱)	۱۰۰	۱۲۹/۳	۱۷۱/۴	۱۸۹/۹	۱۰/۸

۱- شاخص کل منتهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی.
مأخذ- مرکز آمار ایران، دفتر شاخص قیمت ها

نمودار ۱-۲۲- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری
بر حسب گروههای اصلی و فرعی

مبنا جدول: ۱-۲۲

۲-۲- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۹۰)

۱۳۸۹	۱۳۸۵	۱۳۸۰	۱۳۷۵	ضریب اهمیت	گروه های کالا و خدمات
۳۵۷/۳	۲۷۵/۷	۱۲۵/۹	...	۱۰۰	شاخص کل.....
					گروه های اصلی و فرعی:.....
۴۰۳/۶	۲۹۴/۵	۱۲۳/۲	...	۴۳/۳	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
...	خوراکی و آشامیدنی ها.....
۴۱۲/۱	۲۹۷	۱۲۳/۴	...	۳۸/۲	خوراکی ها.....
۴۷۷/۸	۲۴۱/۶	۱۱۶/۱	...	۹/۸	نان و غلات.....
۴۱۶/۳	۳۲۱/۷	۱۳۶/۱	...	۹/۹	گوشت قرمز، سفید و فراورده های آن.....
-	-	-	...	-	گوشت قرمز و گوشت ماکیان.....
۱۹۰/۳	-	-	...	۰/۷	ماهی ها و صدف داران.....
۳۴۶/۹	۲۲۰/۶	۱۲۲/۹	...	۴/۲	لبنیات و تخم مرغ.....
۳۱۳/۸	۱۷۹/۱	-	...	۲/۵	روغن ها و چربی ها.....
۴۰۳/۲	۵۷۸/۴	۱۴۵/۵	...	۳/۲	میوه ها و خشکبار.....
۵۲۱/۵	۳۴۱/۹	۱۰۷/۳	...	۴/۹	سبزی ها و حبوبات.....
۲۳۳/۵	۲۰۹/۵	۱۱۰/۸	...	۲/۶	قند، شکر و شیرینی ها.....
۳۷۷/۷	-	-	...	۱/۲	ادویه و چاشنی ها.....
۳۰۰/۱	۱۷۹/۲	-	...	۱/۹	چای و سایر آشامیدنی ها (غیر الکلی).....
۳۲۵/۶	۱۶۴/۵	۱۰۵/۹	...	۱/۱	دخانیات.....
۳۱۸/۲	۲۵۴/۴	۱۲۸/۸	...	۵۶/۷	کالاها و غیر خوراکی و خدمات.....
۳۵۱/۵	۲۰۲/۶	۱۲۸/۷	...	۹/۵	پوشاک و کفش.....
۳۵۵/۱	۳۳۷/۲	۱۳۴/۸	...	۱۶/۷	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....
۴۳۴/۱	-	-	...	۱۱/۳	مسکن.....
۳۶۷/۴	-	-	...	۱۰	اجاره.....
۴۹۴/۴	۲۴۴/۳	-	...	۱/۳	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۲۶۶/۱	-	-	...	۵/۴	آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....
۲۶۰/۶	۱۹۷/۴	۱۱۷/۸	...	۷/۵	مبلمان، لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۳۲۳/۹	۴۷۷/۴	۱۵۰/۶	...	۶/۵	بهداشت و درمان.....
۳۰۲/۵	۲۹۷	۱۳۷/۱	...	۸/۲	حمل و نقل.....
۱۰۸/۹	-	-	...	۱/۴	ارتباطات.....
۲۰۰/۶	۲۰۳/۷	۱۱۴/۳	...	۳	تفریح و فرهنگ.....
۱۰۳/۲	-	-	...	۰/۹	آموزش.....
۳۰۹/۷	-	-	...	۲/۲	هتل و رستوران.....
۴۲۱/۹	۲۱۱/۱	۱۲۲	...	۲/۷	کالاها و خدمات متفرقه.....
					گروه های اختصاصی.....
۳۵۸/۶	۲۶۹/۳	۱۲۴	...	۷۶/۳	کالاها.....
۳۴۹/۷	۳۲۰/۵	۱۳۸/۵	...	۲۳/۷	خدمات.....
۳۵۷	۲۷۵/۷	۱۲۵/۹	...	۹۱/۵	شاخص کل ^(۱)

۲-۲۲- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله)

گروه های کالا و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	درصد تغییر سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲
شاخص کل.....	۵۳۱/۴	۶۹۹/۱	۱۶۹	۱۹۰/۵	۱۲/۷
گروه های اصلی و فرعی:.....					
خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات	۶۸۴/۹	۹۳۳/۳	۱۸۳/۵	۱۹۶/۶	۷/۱
خوراکی و آشامیدنی ها.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۱۹۵/۳	
خوراکی ها.....	۷۱۵/۳	۹۶۹/۲	۱۸۰/۱	۱۹۳/۴	۷/۴
نان و غلات.....	۱۶۰۶/۹	۲۰۳۹/۱	۱۵۲/۹	۱۶۶/۵	۸/۹
گوشت قرمز ، سفید و فرآورده های آن.....	۴۵۹/۱	۶۴۴	۱۷۵/۶	۱۸۴	۴/۸
گوشت قرمز و گوشت ماکیان.....	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۱۸۲/۹	
ماهی ها و صدف داران.....	۲۰۴/۵	۲۶۸/۱	۱۷۴/۷	۱۹۸/۱	۱۳/۴
لبنیات و تخم مرغ.....	۴۵۳/۶	۶۵۵	۱۹۰/۳	۲۰۸/۵	۹/۶
روغن ها و چربی ها.....	۳۹۰/۶	۵۸۴/۳	۲۱۸/۳	۲۲۵/۴	۳/۳
میوه و خشکبار.....	۴۹۷/۵	۷۲۱/۹	۱۸۶/۷	۱۹۳	۳/۴
سبزی ها و حبوبات.....	۸۴۸/۴	۱۲۴۱/۱	۲۳۸/۷	۲۶۰/۹	۹/۳
قند، شکر و شیرینی ها.....	۲۷۴/۵	۳۴۴/۴	۱۶۲/۱	۱۸۱/۸	۱۲/۲
ادویه و چاشنی ها.....	۴۳۱/۳	۴۹۱/۶	۱۵۷/۵	۱۹۲/۹	۲۲/۵
چای و سایر آشامیدنی ها (غیر الکلی).....	۳۵۴/۱	۵۱۷/۶	۲۱۵/۹	۲۲۷/۳	۵/۲
دخانیات.....	۳۳۶/۲	۶۲۹/۷	۳۰۹/۱	۳۱۱/۴	۰/۷
کالاهای غیر خوراکی و خدمات.....	۴۰۱/۷	۵۰۱/۳	۱۵۹/۶	۱۸۶/۶	۱۶/۹
پوشاک و کفش.....	۴۰۵	۵۵۳/۶	۱۸۱/۷	۲۰۹/۱	۱۵/۱
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۵۲۷/۹	۵۷۶/۷	۱۲۸/۶	۱۶۴/۶	۲۸
مسکن.....	۴۷۱/۳	۵۳۲	۱۲۵/۷	۱۴۰	۱۱/۴
اجاره.....	۳۹۹/۵	۴۴۰/۲	۱۲۴/۸	۱۳۸/۸	۱۱/۲
نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....	۵۳۵/۸	۶۱۵/۱	۱۳۴/۱	۱۵۰/۵	۱۲/۲
آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۳۹۴/۳	۶۲۶/۹	۱۳۲/۱	۱۹۴/۸	۴۷/۵
مبلمان، لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....	۲۹۲/۵	۳۸۲/۲	۱۹۸/۶	۲۱۶/۹	۹/۲
بهداشت و درمان.....	۳۷۳/۸	۴۳۱/۲	۱۴۵/۷	۱۷۴/۵	۱۹/۸
حمل و نقل.....	۴۰۵/۶	۴۹۰/۶	۱۵۹/۸	۱۹۹/۶	۲۴/۹
ارتباطات.....	۱۱۰	۱۱۰/۲	۱۱۴/۴	۱۱۹/۲	۴/۲
تفریح و فرهنگ.....	۲۲۸/۲	۳۰۶/۲	۱۵۷	۱۷۷/۷	۱۳/۲
آموزش.....	۱۰۴/۵	۱۱۳/۱	۱۲۵/۲	۱۴۳/۶	۱۴/۷
هتل و رستوران.....	۳۴۴/۴	۴۱۴/۸	۱۵۸/۱	۱۹۹/۹	۲۶/۴
کالاها و خدمات متفرقه.....	۵۷۰/۶	۹۱۷/۲	۲۰۳/۴	۲۱۵/۶	۶
گروه های اختصاصی.....					
کالاها.....	۵۵۲/۹	۷۳۹/۴	۱۷۹/۲	۲۰۰/۵	۱۱/۹
خدمات.....	۴۰۴/۲	۴۶۱/۵	۱۴۱/۷	۱۶۳/۷	۱۵/۵
شاخص کل ^۱	۵۳۱/۴	۷۰۶/۶	۱۷۱/۸	۱۹۳/۸	۱۲/۸

۱) شاخص کل منهای ارزش اجرای واحدهای مسکونی ملکی.

از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱ سال پایه ۱۳۸۵ می باشد. از سال ۱۳۹۱ به بعد سال پایه ۱۳۹۰ می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران، دفتر شاخص قیمت ها.